

تحولات روزافزون علمی و اطلاعاتی دهه‌های اخیر، فراورده‌های نوین و ارزنده‌ای را به جامعه بشری ارزانی داشته است. این یافته‌های ارزشمند با توجه به هویت خود با ترکیب‌های متفاوت در ساختارهای مختلف نظری و فنی جلوه نموده‌اند.

در این میان، صنعت بیمه نیز با توجه به کارکردهای گوناگون و فراگیر، رشد چشمگیری را پشت سر نهاده و نقش پراهمیتی را در جریان فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی به خود اختصاص داده است.

اهمیت منحصر به فرد بیمه در آن است که برخلاف بسیاری از تدابیر و برنامه‌هایی که برای شرایط بسامان تنظیم شده‌اند، ظرفیت خود را برای رویارویی با خطرهای و شرایط نابسامانی که موجب تهدید فعالیت‌های جاری اقتصادی و اجتماعی می‌باشند، سازماندهی می‌نماید. شاید بتوان بیمه را مکانیسم انتقال ریسک دانست که از طریق آن بار ریسک زیان‌های اقتصادی ناشی از وقوع خسارت، از یک شخص یا بنگاه اقتصادی به دیگران منتقل شده و در سطح گسترده‌تر و پیش‌بینی شده‌ای قرار می‌گیرد. هدف شرکت بیمه از پرداخت خسارت به شخص یا بنگاه بیمه‌گزار، کاهش تأثیرات منفی اقتصادی خسارت به اوست و در بهترین شرایط، پرداخت خسارت وی را در همان شرایط اولیه اقتصادی قبل از وقوع خسارت قرار می‌دهد. به بیان دیگر بیمه با ترمیم آسیب‌های اقتصادی غیرقابل پیش‌بینی، جریان فعالیت‌ها را استمرار بخشیده و از توقف روند تولید پیشگیری می‌نماید.

با نگاهی گذرا به حوادثی که زندگی بشر را تهدید می‌کنند، می‌توان آنها را در دو گروه حوادث غیرطبیعی و حوادث طبیعی مورد مطالعه قرار داد. حوادث غیرطبیعی حوادثی را در برمی‌گیرد که با دخالت بشر و بکارگیری مکانیسم‌های خاص، قابل پیشگیری بوده و در مقایسه با حوادث طبیعی از حجم کمتری برخوردار می‌باشد. اما وقوع حوادث طبیعی، غیرقابل پیشگیری است و با وجود پیشرفت‌های فراوان علمی و فنی، هنوز امکان کنترل وقایع

سرمقاله

حوادث طبیعی

و

خسارت‌های بزرگ‌ملی

طبیعی وجود ندارد. از آنجا که خسارت‌های ناشی از حوادث طبیعی در مقایسه با خسارات ناشی از حوادث غیرطبیعی از حجم گسترده‌تری برخوردار می‌باشد، می‌بایست به نحو شایسته‌ای ابعاد مختلف آن مورد بررسی قرار گیرد. مطالعه خسارات ناشی از حوادث طبیعی و همچنین خسارت‌های ناشی از حوادث غیرطبیعی، نکات حایز اهمیتی را نشان می‌دهد. اهم نکات مذکور به شرح ذیل می‌باشند:

- عمومی بودن خسارات ناشی از یک عامل طبیعی در مقابل موضعی بودن خسارت یک خطر غیرطبیعی مهمترین وجه اختلاف خسارت‌های بیمه‌ای است.

- خسارت‌های عمومی ناشی از حوادث طبیعی، در برابر خسارات موردی غیرطبیعی، با در نظر گرفتن ارزش اقتصادی آن غیر قابل مقایسه است، زیرا حوادث طبیعی به هنگام وقوع عمدتاً دارای خسارات کلی است ولی حوادث غیر طبیعی هر چند بزرگ، دارای خسارت‌های محدود می‌باشند.

- حجم خسارات ناشی از حوادث طبیعی با موقعیت مکانی وقوع، حادثه رابطه مستقیم دارد. به این معنا که چنانچه محل وقوع حادثه، مرکز تراکم جمعیت یا فعالیت‌های اقتصادی باشد، حجم خسارت‌های وارده به نحو چشمگیری افزایش می‌یابد.

- هر حادثه طبیعی معمولاً دارای تنوع خسارت است و از لحاظ تعدد اشکال خسارت، با هیچ حادثه غیرطبیعی قابل مقایسه نیست.

- میزان قابلیت کنترل در حوادث طبیعی در سطح بسیار پائینی قرار دارد، در صورتی که این مسأله در مورد حوادث غیرطبیعی امری کنترل پذیر است.

- آنچه حجم خسارت‌ها را به میزان قابل توجهی افزایش می‌دهد تراکم نسبی جمعیت، سرمایه و تکنولوژی مستقر در مکان وقوع حادثه است.

اشاره‌های فوق، از اهمیت فوق‌العاده خسارت‌های بسیار بزرگ و تأثیر حیاتی آنها بر اقتصادهای ملی حکایت دارند. هیچ نقطه‌ای در سطح زمین از وقوع حوادث طبیعی مصون نیست و از این رو همواره دستاوردهای بشری در معرض آسیب‌های جدی قرار دارد. در این میان مناطقی در سطح زمین یافت می‌شوند که از احتمال وقوع حوادث طبیعی بیشتری برخوردارند. اگرچه انسان با این درجه از پیشرفت

تکنولوژی و علم هنوز نمی‌تواند قبل از وقوع این‌گونه حوادث، آنها را پیش‌بینی کند، ولی با بکارگیری ابزارهای مناسب و کارا، می‌توان از بروز وقفه‌های جدی و حیاتی در روند فعالیت‌ها پیشگیری نمود و مهمترین ابزار و مکانیزم ابداعی در این رابطه پدیده صنعت بیمه می‌باشد.

لذا مناسب است، مسؤولان ذیربط با بررسی واقع‌بینانه احتمال بروز وقایع طبیعی و توجه به آثار حیاتی آن، به شناسایی راه‌کارهای تأمین مناسب و مطلوب پوشش‌های بیمه‌ای مورد نیاز پرداخته و اقدامات مقتضی را برای فراهم آوردن آمادگی‌های لازم به عمل آورند.

